

SVENS BIBELOVERSIGT - ZAKARIAS´ BOG

Bogens hvem, hvad, hvor:

Zakarias', Haggajs og Malakias' Bog udsprang af vækkelsen, der opstod, efter at jøderne i 537 f.Kr. vendte tilbage til Jerusalem fra Babylon for at genopbygge Israel.

Haggaj og Zakarias arbejdede sammen, men selvom de begge havde samme mål for øje, var deres forkyndelse meget forskellig. Haggajs var direkte og ligetil, mens Zakarias' var mere mystisk. Zakarias fokuserede heller ikke kun på de nært forestående begebenheder som at bygge templet, men ligesom Daniel beskrev og forkyndte han jødernes skæbne i lyset af endetiden.

Forfatter:

Zakarias var både præst og profet. Hans farfar Iddo var leder af en af de 12 præsteslægter, der havde ansvaret for tempeltjenesten (Neh 12.1-7).

Højest sandsynligt blev han født i Babylon og ankom med de første hjemvendte jøder under Zerubbabel (Ez kap. 2).

Ligesom Haggaj blev han anerkendt af folket som Guds profet, og de to arbejdede sammen for at få jøderne til at genopbygge templet (Ez 5:1; 6:14).

Den sidste del af bogen har en anden stil, og derfor har nogen forslået, at det er skrevet af en anden forfatter. Alternativt kunne Zakarias have skrevet dem på et senere tidspunkt med et andet formål for øje end tempelbyggeriet. (Bemærk også lighedspunkterne fx 2.14 med 9:9 og 8:8 med 13:9).

Meget tyder på, at Zakarias var ung, da han begyndte at profetere (2:8), og at han fortsatte med at have åndelig indflydelse i en lang periode, måske helt frem til Ezras ankomst i 464 f.Kr. (Ez kap.8). Septuaginta (GT græske overs.) nævner ham og Haggaj som forfattere til Sl 144-148.

Tidspunkt:

år 520-460 f.Kr. Zakarias begyndte at virke i år 520 f.Kr., 17 år efter, at jøderne var vendt hjem fra Babylon. Pga. lokal opposition fra samaritanerne (537-535 f.Kr. Ez kap.3-4) og jødernes ligegyldighed havde genopbygningen af templet stået stille i femten år.

Zakarias begyndte sin forkyndelse efter, at Haggaj havde sat gang i tempelbyggeriet. En periode af mismod var begyndt at melde sig hos jøderne (se 1:1 med Hag 2:1-10), og derfor advarede Zakarias dem mod at opgive og inspirerede dem til at fortsætte arbejdet (Kap. 1-6).

To år senere (kap. 7-8; år 518) blev han brugt som rådgiver vedr. fastedage. Templet stod endelig færdigt i år 516 f.Kr. (Ezkap.5-6), og dette var præcis 70 år efter babylonernes ødelæggelse (1:12; 2 Krøn 36:19).

De sidste profetier er udaterede (kap.9-14) men passer godt til jødeforfølgelserne under Haman (483 f.Kr., Est Kap. 3).

Motiv:

Bogens første kapitler (kap.1-8) supplerer Haggajs udfordring til de hjemvendte jøder om at genopbygge templet og leve gudfrygtigt. Kap. 9-14 kan være skrevet i den periode, hvor det var svært at være jøde, og hvor det var nemt for dem at betvivle deres mission som Guds folk i verden.

Zakarias efterlod sine tilhørere ingen tvivl. Gud havde en herlig fremtid for Israel, og på trods af dybe trængsler ville Gud forblive trofast og føre sit folk frem til sejr og fred

Bogens opbygning:

1-8	Zakarias taler til hans samtid.
1-6	En opfordring, otte syner og en opmuntring .
1:1-6	En opfordring til at fortsat hengive sig til Gud
1:7-17	Syn 1: Guds fire ryttere, der spejder på hele jorden
2:1-4	Syn 2: Fire fjendtlige horn afhornes af fire smede
2:5-17	Syn 3: En mand opmåler en udvidet Jerusalem
3:1-10	Syn 4: Ypperstepræsten ikklædes sin rene dragt
1.4:1-14	Syn 5: Den gyldne lysestage og de to oliventræer
1.5:1-4	Syn 6: Den flyvende bogrulles rensende dom
1.5:5-11	Syn 7: Al ondskab fjernes og overflyttes til Babylon
1.6:1-8	Syn 8: Guds fire vogne patruljerer hele verden

1.6:9-15	En opmuntring til at gennemføre tempelbyggeriet
7-8	Spørgsmål og svar vedrørende faste og fest.
7:1-14	Gudsfrygt og næstekærlighed er vigtigere end ritualer
8:1-17	Gud genopretter sit folk
8:18-23	Fastedagene forvandles til festdage
9-14.	Zakarias om Guds folk ved verdenshistoriens ende.
9:1-11:21	Profetudsagn 1: Messias' komme og forkastelse.
9:1-8	Guds folks fjender tilintetgjort
9:9-10:12	Guds Messias genopretter sit folk og rige i verden
11:1-17	Guds gode hyrde bliver forkastet af sit eget folk
12:1-14:21	Profetudsagn 2: Messias' komme og herlighed.
12:1-13:6	Israels trængsel, dybe anger og udrielse
13:7-9	Trængslerne som Messias og Guds folk skal igennem
14:1-23	Messias' endegyldige triumf og hans rige på jord

Bogens indhold:

Hvad skal der til for, at Gud kan leve med sit folk i verden.

Zakarias lægger vægt på, at Guds folk skal genopbygge templet, da dette var den gamle pagts symbol på, at Gud boede iblandt dem.

Guds tilstedeværelse krævede dog også åndelig renhed i folket, men også dette ville Gud give dem, hvis de levede for ham. Derudover åbenbarede han, at det var Guds mål i fremtiden at samle og forene ikke bare jøderne men hele verden under sit hellige og nåderige styre.

A. At leve i tro på Guds løfter, når alt omkring en synes så småt.

I. Prædikener bygget op over en nat, der bragte syner fra Gud.

Zakarias' Bog indledes med en miniserie af 10 prædikener, der når deres højdepunkt med de to midterste syner. Hvert syn bygger på den forrige (A, B, C, D), og efter at have toppet (E + E1) bevæger den sig nedad igen (D1, C1, B1, A1).

Foruden denne fremadskridende udvikling formår synerne at genspejle hinanden tematisk (A spejler sig med A1, B med B1 etc.) Det hele begynder med

et kald til omvendelse (A) og slutter med en opmuntring til at genopbygge Guds tempel i verden (A1).

Serien fortsætter derefter med de otte syner, som begynder med, at Gud er vred over Israels fjenders selvsikre hvile og viser, at Guds Ånd er aktivt med at bringe verden under Guds styre (B1).

Gud vil afvæbne sit folks fjender i verden, (C) men samtidig også fjerne hans egen folks ondskab (C1).

Når fjenderne er udryddet, inviterer Gud alle folkeslag til at forlade deres oprør (symboliseret i Babylon) og i stedet slå sig ned under hans styre (symboliseret i Jerusalem) (D).

For at leve med Gud skal hans ord have lov til at eksekvere sin rensende dom over al synd og urenhed (D1).

Miniserien når sit højdepunkt, da folkets religiøse leder (*Josva*) bliver rensat af Guds repræsentant *Se-mak* (*Spiren* eller *Grenen*) (E), og under en samlet ledelse af ypperstepræsten og Davidssønnen (Zerubabel) bliver Guds bolig genopbygget i verden (E1).

II. Ægte gudsdyrkelse.

To år efter disse nattesyner gav profetpræsten Zakarias tre profetiske udsagn vedrørende fastedagene, med tanke på templets og Jerusalems ødelæggelse 70 år tidligere (7:3,5; 8:19).

Fastedage:

- 4. måned:** 2 Kong 25:3-4; Jer 39:2; 52:6-7;
- 5. måned:** 2 Kong 25:8-10;
- 7. måned:** 2 Kong 25:22-25; Jer 41:1-3;
- 10.måned:** 2 Kong 25:1-2; Jer 39:1; 52:4; Ez 24:1-2).

Første udsagn (7:1) handler, om hvor vigtigt det er, at have den rigtige indstilling i hjertet til faste. Guds retfærdige dom var faldet over deres fædre netop pga. af deres hårdhertighed.

Andet udsagn (8:1) fortæller om, hvordan Guds ufortjente nåde nu ville velsigne folket, så de kan bygge templet færdigt og leve efter hans vilje. Tredje udsagn (8:18) giver det konkrete svar til deres indledende spørgsmål – pga. det nye tempel vil fastedagene blive forvandlet til festdage, og ikke bare Israel, men hele verden vil samles for at dyrke Israels Gud (8:23).

B. Fremtiden – Dommen, Messias og verdens historiens ende.

III. Guds udfrielse, Messias' herlige styre og Messias' forkastelse.

Gud vil tilintetgøre alle Israels fjender. Deres Messias vil ride fredfyldt ind i Jerusalem og bringe ægte fred, som er bygget på retfærdighed og frelse.

Han vil bringe sit folk tilbage fra deres fangenskab ude i nationerne. Men på trods af det vil Guds Messias blive vraget af sit folk. De vil derfor miste Guds velsignelse og igen blive spredt og døje under udelige og onde ledere.

IV. Folkets trængsel, omvendelse, renselse og forløsning.

Guds folk vil fremprovokere verdens had, men Gud vil fortsat værne om dem. I denne dybe trængselstid vil Guds Ånd føre dem frem til en erkendelse og anger over at have forkastet og gennemboret deres Messias.

Deres omvendelse vil føre til frelse og til, at landet bliver rensed fra afguder og falske profeter. Det hele vil ske i en periode med dyb trængsel, hvor verdensrigerne vil søge at udslutte Israel.

På dette tidspunkt vil Messias stå frem i sin væld, og efter at have tilintetgjort hans fjender vil han oprette sit universelle rige i verden med Jerusalem som sin hovedstad.

Bogens temaer:

Zakarias Bog understreger Haggajs' prioriteter om at sætte Gud tilbage i centrum af nationens liv. Dette betød udadtil, at templet skulle genopbygges, men ligeså vigtigt var det, at de levede et helligt og hengivent liv overfor Gud på trods af forhindringer og trængsel. På denne måde kunne Israel forberede Messias komme og Guds Riges indførelse i verden.

Templet var udtryk for, at Gud ønskede at bo iblandt sit folk (1:14,16; 2:10-12; 8:3,8; 13:9; 14:11).

Jerusalem var blevet udvalgt som det eneste sted i verden, hvor Gud vil modtage ofringer for synd (5 Mos kap.12). Derfra ville han også en dag regere hele verden (14:6-9; Es 2:1-3).

Derfor var det en katastrofe af ubeskrivelige dimensioner for jøderne, da babylonerne ødelagde Jerusalem og tilintetgjorde templet, og det var årsagen til, at de havde indført sørge/fastedage (7:3,5; 8:19).

Det var magtpåliggende for dem at genopbygge templet og byen (4:8-10; 8:9), for kun på denne måde kunne Guds løfter blive indfriet (Hag 1:7-10).

Det var ikke kun vigtigt, at templet blev genopbygget, og at præsteskrabet og offerttjenesten blev genindført. Det var ligeså vigtigt, at gudsyndelsen var ren (3:1-7), og at den udsprang fra hjertet og blev udlevet i en hellig og ren livsførelse (5:1-11; 7:9-10; 8:16-17; Es kap.58).

Israels genoprettelse i år 539 f.Kr. blev ikke den gyldne periode, folket umiddelbart havde ventet. Israels herlige løfter lod stadig vente på deres fremtidige indfrielse.

Men Gud kender historiens herlige endemål, og derfor betyder svage ydre omstændigheder ikke noget for ham (4:6-10; Ez 3:13; Hag 2:1-9).

Det afgørende for ham er troen og lydigheden hos sit folk (3:7; 4:6-7).

Baggrundsinformation:

Endetids litteratur anvender Gud nationer, styreformere og skikke, som er kendt af profetens samtid. Når disse forudsigelser tolkes, skal man behandle detaljerne med poetisk frihed og søge selve budskabet i hovedessensen. Fx behøver vi ikke at forvente, at verdens sidste krige bliver udkæmpet med heste som i oldtiden.

Krigshesten symboliserer krig, og detaljer som hestens farver er uvæsentlige, med mindre konteksten kræver det. Mange af profetierne kan forventes opfyldt bogstaveligt i Israels historie, men også symbolsk i kirkens liv (4:7-10; Matt 16:18-19; Joh 4:22-23). Det gør det nogle gange svært at vide, om de er blevet endeligt opfyldt.

Satan. Hans navn betyder "anklageren", for djævelens væsentlige opgave efter at have fristet mennesker til synd er vedholdende at påpege deres skyld. Hans største mål er at få dem retmæssigt fordømt af Gud (1 Krøn 21:1; Job 1:6-12; 2:1-7; Åb 12:10).

Ved Jesu død mistede Satan endegyldigt retten til at fastholde mennesker under dødsdom (Kol 2:13-15; Hebr 2:14-15).

Gud tillader Satans fortsatte virke i verden (2 Kor 4:3-4; Ef 2:2; 1 Pet 5:8), men til sidst vil Jesus effektuere den endelige dom over ham (Joh 12:31-33; Åb 20:7-10).

Profetisk tjeneste. Syner og drømme. Syner er budskaber i billedform, som en profet modtager i vågen tilstand (4:1), mens profetiske drømme sker, mens han sover.

Zakarias' antiprofetiske udsagn i 13:1-6: Udsagnet er bedst tolket i lyset af de mange falske profeter, som Israel havde døjet med. Zakarias forudsiger en tid, hvor disse profeter også vil omvende sig og skamme sig over deres løgnagtige og opdigtede budskaber.

Det er bemærkelsesværdigt, at efter profeten Malakias (ca. år 450 f.Kr.) var der ingen offentlig profetisk tjeneste i Israel, indtil Johannes døber stod frem i år 26 e.Kr.

Bogens sammenhæng med resten af Bibelen:

Den historiske baggrund for Zakarias' og Haggajs Bog findes i Ezras Bog (kap.1-6). Sammen med Malakias' Bog varslers disse tre bøger daggyret inden Messias' fremkomst samt endetiden.

Zakarias er efter Esajas den mest citerede profet i NT, bl.a. fordi han åbenbarer meget konkrete detaljer vedr. Jesu liv (9:9; Matt 21:5; 11:12-13; Matt 27:9-10 13:7; Matt 26:31). Johannes' Åbenbaring trækker også på Zakarias i de apokalyptiske beskrivelser se fx: 1:8; Åb 6:2,4,5,8; 3:9; Åb 5:6; 4:2; Åb 1:12,20; 4:3,14; Åb kap.11 6:5-8; Åb 1:4; 3:1; 4:5; 5:6; 12:10; Åb 1:7; 14:11; 22:3.

Renselse fra synd er et af løfterne i den nye pagt (3:4-9; 13:1; Jer 31:34; Ez 36:25; Matt 26:28; Hebr 9:15-22). Det vil ske "på en dag" (3:10): Den dag er både Langfredag, da Jesus ofrede sit liv på Golgata, og hver eneste dag hans offer effektueres over for en synder, der omvender sig og overgiver sit liv til ham.

Helligånden: Ånd, "ruah" på hebraisk, kan oversættes med både ånde og vind. Guds Ånd er usynlig, men kan give sin mægtige kraft tilkende (4.6-10; Joh 3:8).

Han er hellig, og hans livskraft renser verden (5:9-11). Han kan ikke begrænses og er aktiv over hele verden (4:10b; 6:5-8).

Når han udgydes, fører det velsignelse, og til at mennesker omvender sig og finder frelse (12:10; Es 32:15; 44:3; 59:20-21; Ez 36:26-27; 39:29; Joel 3.1-5; ApGkap.2).

Guds frelsesværk gælder ikke alene Israel, men hele verden (2:10-12; 8:20-23; 14:16-19).

Det vil bringe en universel fred som ikke kun er kendetegnet ved, at der ikke længere føres krig, men ved velvære og hvile i skaberværket (3:10; 8:4-8; 9:16-17).

Den sidste verdenskrig:

Gud tillader verdensrigerne at angribe Israel, inden han tilintetgør dem (12:1-9; 14:1-15; Ez kap. 38-39; Joel 4:9-17; Åb 16:12-21; 19:11-20:10).

Israels omvendelse:

Gud vil frelse Israel som folk, når det en dag omvender sig (12:10-13:6; Rom 11:25-27), men hovmødige, der aldrig vil omvende sig, vil blive nedstyrtet (11:1-3) 1000-årsriget: Jesus nedstiger til jorden på Oliebjerget (14:4; ApG.1:9-12).

Det fører til en geografisk forvandling af verden. Jerusalem bliver løftet op til at være et højt bjerg (14:10; Es 2:2-4; Ez 48:30-35).

Derfra vil der flyde en forvandlende flod ned mod Dødehavet og Middelhavet (14:8; Sl 46:4; 65:10; Ez 47:1-12; Joel 4:18; Åb 22:1-2).

Guds Messias vil herske i Jerusalem, og alle verdens nationer vil komme for at tilbede ham der (14:9,16; Es 2:2-4). De, der ikke anerkender ham frivilligt, vil opleve Guds opdragende tugt i naturen (14:17-19).

Jesus i det Gamle Testamente:

Jesu præstekongevælde jf. Melkizedek-ordenen antydes tydeligt i Zakarias' symbolske forkyndelse (se Hebr 5:5-10 og kap.7).

Det kommer til udtryk i kroningen af Josva (6:11; Åb 19:12) og i sammensætningen af Josva- og Davids sønnen Zerubbabel i et fælles åndeligt styre over Israel (4:1-5,10b-14).

Jesus – Zemek / Grenen: Udtrykket er en Messiansk titel med tilknytning til Davids kongehus (Es 4:2; 11:1-9; Jer 23:5-6) Zemek vil på sigt overtage præsternes tjeneste (3:8-9) og forene det præstelige med det civile styre (6:12-13).

Jesus – Kriegerkongen: Messias beskrives som en konge, der vil nedkæmpe og dømmes Israels fjender (12:1-9; 14:1-15) og derefter værne om sit folk (2:9). Som konge vil han herske over hele verden (9:10; 14:9). Til trods for hans enorme magt og herlighed forbliver han en fredskonge med et sagtmødt hjerte (9:9-10; Matt 11:28-30).

Jesus er Guds hovedsten eller slutsten (4:7; 10:4; Sl 118:22; Matt 21:42; ApG 4:11; Ef 2:20; 1 Pet 2:4-8).

Han er udvalgt og tilskåret af Gud, således at han afslutter Guds bygningsværk. Slutstenen var bygningsens sidste sten og holdt alle de andre sten i bygningen solidt på plads.

Udtrykket blev brugt om den øverste hjørnestein i bygningen eller den midterste og sidste sten i en hvælving. Når den beskrives med øjne (3:9; 4:10) symboliserer dette Guds Ånds alvidenhed og indsigt.

Jesus – Den gennemboede, den eneste førstefødte søn (12:10-14): Ordet "gennemboet" bruges i forbindelse med drab (same hebraiske ord bruges Dom 9:54; 1 Sa 31:4; Sl 22:17; Es 53:5; se også Joh 19:34-37; Åb 1:7).

Det at se hen til ham, udtrykker en længsel efter at modtage hans frelse (4 Mos 21:9; Es 45:22; Joh 3:14-15). Bemærk, at det er Gud, der taler (12:1, 4,6,9), og alligevel er han en gennemboet, førstefødt søn (12.10).

Jesus, Den gode hyrde overtog de vanrøgtede får (11:4-7), men fårene værdsatte ham ikke og forkastede ham (11:8-14).

Gud fældede derefter dom over ham, som var han en dårlig hyrde (11:15-17; 13:7).

Dette skete, da Jesus på korset blev gjort til synd og modtog Guds fulde straf for menneskehedens oprør (2 Kor 5:21).

Messias-detajler: Vurderet til 30 sølvpenge (11:13; Matt 27:9-10) prisen for en slave (2 Mos 21:32).

Indtoget til Jerusalem på et æsels føl (9:9-10; Matt 21:5). Disciplenes svigt af Jesus: (13:7; Mt 26:31,56).

Bogens mest kendte afsnit:

3:1-10	Ypperstepræsten renses for anklager og udrustet til tjeneste
4:1-14	Zerubbabel bygger templet i kraft af Guds Ånd
9:9-10	Den ydmyge Konge ridder ind i Jerusalem på et æsels føl
12:9-14	Israels omvendelse til den gennemboede Messias
14:1-21	Messias indtager verden og indfører sit rige på jord